

УДК 025.26:021.85:01:001.9(477)

Лариса Пестрецова,

зав. відділу Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Ірина Шульга,

мол. наук. співробітник Національної бібліотеки України

імені В. І. Вернадського

**ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТОКУ ОБМІННОГО ФОНДУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ТА ЙОГО ВІДОБРАЖЕННЯ У БІБЛІОГРАФІЧНОМУ ПОКАЖЧИКУ**

У статті проаналізовано джерела комплектування поточного обмінного фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: державну цільову програму «Українська книга», що була започаткована у 2005 році; проекти НАН України «Наукова книга» (2001 р.), «Наукова книга. Молоді вчені» (2009 р.), «Українська наукова книга іноземною мовою» (2009 р.), «Наука для всіх» (2004 р.), а також видання Бібліотеки. Висвітлено історію створення бібліографічного покажчика «Обмінний фонд Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського». Докладно розкрито структуру та динаміку наповнення контенту даного науково-інформаційного видання.

Ключові слова: обмінний фонд, видавнича діяльність, наукове видання, бібліографічний покажчик, книгообмін, державна програма «Українська книга», проект НАН України «Наукова книга».

В умовах розвитку інформаційного суспільства українські бібліотеки потребують формування цілісної державної політики, спрямованої на розвиток вітчизняного книговидання з метою максимального задоволення потреб громадян у їхньому культурно-освітньому та науково-інтелектуальному розвитку.

Водночас спостерігається істотне зменшення обсягів і накладів вітчизняної видавничої продукції та суттєве зростання собівартості книжок і, відповідно, зменшення можливостей споживання; зниження конкурентоспроможності української книги та стрімке заповнення більшості жанрових ніш українського книжкового ринку імпортованою літературою; втрата більшістю населення України інтересу до читання різножанрової вітчизняної літератури, а, відповідно, і недооцінка виняткової ролі книги у процесі розвитку людини [7, с. 67–69].

Від стану вітчизняного книговидання та книгорозповсюдження значною мірою залежить виконання бібліотечними установами країни своїх основних функцій – забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних, інтелектуальних та інших потреб різних вікових груп громадян України. Однак на сьогодні, по причині багаторічного недостатнього фінансування бібліотечної галузі, зменшення обсягів і накладів видавничої продукції, більшість книг виданих в Україні стали недоступними для користувачів бібліотек. На сьогодні ресурсне забезпечення книгозбірень не відповідає потребам і запитам користувачів та вимагає значного системного оновлення. Недостатнє поповнення бібліотечних фондів зменшує можливості громадян для реалізації їхніх конституційних прав на вільний доступ до інформації, до надбань вітчизняної та світової літератури, науки і культури та негативно позначається на моральному, культурному, інтелектуальному розвитку українського народу.

Сьогодні перед книгозбірнями стоять питання, як перебудувати свою роботу з урахуванням нових умов розвитку суспільства, набуттям нових функцій, активізувати взаємодію з іншими бібліотеками та інформаційними центрами на державному та міждержавному рівнях.

Тому **метою** даної статті є комплексний аналіз джерел наповнення обмінного фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ), а також висвітлення ролі науково-інформаційного бібліографічного покажчика «Обмінний фонд Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» як засобу взаємодії бібліотек у книгообміні інформаційними ресурсами.

У роботі використано праці вітчизняних науковців, у яких досліджено науково-видавничу діяльність бібліотек, академічних установ, а також проблеми комплектування фондів наукових бібліотек на сучасному етапі: А. Радченко [8, 9], О. Вакаренко [2], Г. Ковальчук, О. Воскобойнікової-Гузевої [3].

Згідно Статуту НБУВ, затвердженого Розпорядженням Президії НАН України, зазначено, що НБУВ має право здійснювати обмін інформаційними ресурсами з вітчизняними і зарубіжними бібліотеками, установами та науково-інформаційними центрами.

Багаторічний досвід діяльності НБУВ свідчить про те, що упродовж усього періоду її існування книгообмін був і залишається одним із дієвих чинників культурного і наукового співробітництва на державному та

міждержавному рівнях, важливим джерелом отримання малотиражних, важкодоступних видань, що не надходять до книготорговельної мережі. Це праці наукових установ і навчальних закладів, матеріали конференцій, збірники наукових праць тощо. Наразі Бібліотека здійснює вітчизняний книгообмін з 217 бібліотеками та установами загальнодержавного значення, міжнародний книгообмін – з 678 закладами у 68 країнах світу, які за своїм складом поділяються на: бібліотеки Академії наук (50), національні та великі державні бібліотеки (72), бібліотеки університетів і вищих навчальних закладів (141), редакції наукових журналів (12), бібліотеки музеїв (48), книгозбірні наукових та науково-дослідних установ (355).

Фахівці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського надають особливого значення питанням ефективного формування бібліотечно-інформаційних ресурсів та створили досить потужний арсенал документного потоку, який складається з різних джерел комплектування: український обов'язковий примірник, дари установ, дари окремих осіб, міжнародний та вітчизняний книгообмін, а також державні цільові програми з вітчизняного книговидання [1, с. 15].

Основні надходження видань до поточного обмінного фонду НБУВ – видання Бібліотеки, академічні періодичні та книжкові видання «Академперіодики», «Наукової думки», видавництв науково-дослідних установ НАН України та література, що надходить за державною цільовою програмою «Українська книга».

Відповідно до визначення, закріпленого у Законі України «Про державні цільові програми», державна цільова програма – це «комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, які спрямовані на розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць, здійснюються з використанням коштів Державного бюджету України та узгоджені за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням» [6].

Державна політика у сфері культури, мистецтва, книговидавництва та книгорозповсюдження, бібліотечно-інформаційної сфери здійснюється у рамках цільових програм, одна з них – «Українська книга», що була започаткована у 2005 р., за ініціативи Президента України Віктора Ющенка.

Розподіл літератури, виданої у рамках зазначеної програми, здійснюється серед бібліотек Міністерства культури України та Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. До НБУВ видання надходять після детального моніторингу переліку книжкових видань, що

репрезентовані на сайті Держкомтелерадіо та оформлення щорічного замовлення на ім'я Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

Основні тематичні напрями, за якими друкуються книги:

- видання для дітей та юнацтва;
- твори класиків української літератури та лауреатів Національної премії імені Тараса Шевченка;
- твори класиків зарубіжної літератури (в перекладі українською мовою);
- науково-популярна література;
- довідкові та науково-інформаційні видання (енциклопедії, довідники, словники тощо);
- література мовами національних меншин України.

Загальна кількість видань, що надійшли за програмою «Українська книга» у 2012–2015 рр. – 20 942 прим. (545 назв).

За державним замовленням на виконання указів Президента України, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України Академія здійснює підготовку та випуск видавничої продукції за двома напрямками – «енциклопедичні видання» та «наукові видання» [2, с. 59–60].

У межах напряму «енциклопедичні видання» виконуються такі проекти: «Енциклопедія історії України» (НБУВ отримано – 700 комплектів), «Енциклопедія сучасної України» (отримано – 155 комплектів), «Словники України» (отримано – 40 комплектів), «Шевченківська енциклопедія» (отримано – 60 комплектів), «Історія української літератури» (отримано – 10 комплектів), «Енциклопедія міжнародного права» (отримано – 20 комплектів).

За напрямом «наукові видання» щороку здійснюється видавнича діяльність з наповнення проектів «Наукова книга», «Наукова книга. Молоді вчені», «Українська наукова книга іноземною мовою», «Наука для всіх», а також Програми підтримки наукових журналів.

У 2001 році згідно з рішенням Президії НАН України за ініціативою Науково-видавничої ради НАН України та видавництва «Наукова думка» було започатковано проект «Наукова книга» з метою впорядкування академічного наукового книговидання, здійснюваного за державним замовленням. Реалізація цього проекту нині є головним напрямом діяльності видавництва «Наукова думка» НАН України. Обов'язковий тираж видань за цим проектом становить 300 примірників, який підлягає

безоплатному розповсюдженню по бібліотеках, навчальних закладах, наукових установах відповідно до розпоряджень Президії НАН України [8, с. 12]. Наукові монографії у межах даного проекту видаються українською та російською мовами. У 2001 р. було випущено першу книгу цього проекту: «Славетний мудрець – скіф Анахарсіс» співробітниці Інституту археології НАН України А. С. Русяєвої. Наступного, 2002 р., випущено 10 назв книг, підготовлених в наукових установах Академії. У 2009 році з програми «Наукова книга» було виокремлено два дочірніх проекти: «Наукова книга. Молоді вчені» та «Українська наукова книга іноземною мовою», що передбачає пріоритетне видання академічної літератури англійською та іншими світовими мовами у межах державного замовлення з метою ефективнішого представлення досягнень вітчизняної науки світовій спільноті [9, с. 3]. В основному переклади іноземною мовою готують самі вчені, автори, видавництво здійснює редагування, виготовлення оригіналів-макета й тиражування. Насамперед такий проект зацікавив тих науковців, які виконують роботи за спільними із зарубіжними фахівцями програмами. Книги за цим проектом випускає ВД «Академперіодика» НАН України. Перша книга з проекту – фундаментальна праця українських астрономів «Polarimetric remote sensing of Solar System objects = Дистанційне зондування об'єктів Сонячної системи поляриметричними засобами» побачила світ у 2010 році і одразу отримала світове визнання: Міжнародна астрономічна академія визнала цю працю найкращою книгою року [2, с. 77].

У проекті з підтримки наукової молоді підготовку і випуск наукових монографій доручено видавництву «Наукова думка». Брати участь у конкурсі, за результатами якого рукописи включаються до плану видавництва, можуть молоді вчені (віком до 35 років незалежно від посади та наукового ступеня), доктори наук віком до 40 років, або молодіжні колективи, які працюють в установах Національної академії наук України.

Усі роботи проходять багатоступеневий відбір, отримують ухвалу щодо доцільності випуску від вчених рад відповідних наукових установ і від рецензентів.

Після додаткового анонімного рецензування близько 20 % робіт повертається до авторів: вони одержують негативні рецензії та численні поради рецензентів щодо доповнення та покращення наукових праць. Решта робіт входить до плану видавництва [2, с. 75].

У 2004 році було започатковано загальноакадемічну науково-

популярну книжкову серію «Наука для всіх», яка покликана у доступній популярній формі ознайомлювати читачів із видатними досягненнями науки у різних галузях. Це необхідна для розвитку сучасного суспільства форма надання інформації про актуальні проблеми та досягнення сучасної науки. У межах цього проекту здійснюється видання науково-популярних книг, присвячених зловідомим питанням науки, історичним аспектам її розвитку тощо.

Ідея випуску серії «Наука для всіх» як важливого кроку до відродження в країні жанру науково-популярної літератури належить голові Науково-видавничої ради академіку НАН України Я. С. Яцківу [4].

Вирішальним у цій справі було знайти авторів, спроможних на високому науковому та художньому рівнях, у доступній для нефахівця формі популяризувати науку, оскільки затяжна криза 1990-х років дещо пригнітила бажання науковців писати книжки як суто наукові, так і науково-популярні. Тому перші дві книги проекту були перевиданнями вже відомих творів, які свого часу стали бестселерами: «Ботанічні зошити або дванадцять подорожей у світ рослин» (автори – акад. НАН України К. М. Ситник, В. С. Галузинська) та «Радиоволны рассказывают о Вселенной» (автори – С. Я. Брауде, В. М. Конторович). Кожне з цих видань було отримано нашою установою у кількості 80 примірників для забезпечення фондів НБУВ та для розповсюдження між головними бібліотеками України та світу – партнерами НБУВ з книгообміну.

Після випуску цих книг до Видавничого дому «Академперіодика» НАН України, який опікується виданням академічної науково-популярної літератури, почали надходити пропозиції від працівників Академії, готових надати рукописи. Усі книги з серії так само, як і наукова література, проходять розгляд на вчених радах наукових установ та на бюро відділень НАН України, підлягають обов'язковому рецензуванню, науковому і літературному редагуванню.

На сьогодні серія нараховує 15 видань, присвячених актуальним питанням хімії, астрономії, геології, екології тощо.

Протягом 2012–2015 рр. до поточного обмінного фонду за вищезгаданими проектами, а також книги, які були надруковані за держзамовленням у видавництвах «Наукова думка» та «Академперіодика» надійшло 4807 прим. (237 назв).

НБУВ має багаторічний досвід науково-видавничої діяльності. Лише упродовж останніх років працівниками бібліотеки підготовлено та видано

цілу низку наукових та інформаційно-аналітичних видань: «Бібліотечний вісник», «Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського», «Рукописна та книжкова спадщина України: археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів», «Українська біографістика», «Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития», «Українсько-македонський науковий збірник» та цілий цикл наукових каталогів, путівників і довідників.

Поміж усього розмаїття видавничої продукції НБУВ варто відзначити кілька основних тематичних напрямів: роботи, присвячені історії НАН України та видатним ученим; колективні та індивідуальні монографії, які висвітлюють актуальні проблеми розвитку національних інформаційних ресурсів, бібліотекознавства, книгознавства і соціальних комунікацій, біографістики та бібліографознавства; дослідження історико-культурних фондів; науково-інформаційні та біобібліографічні видання [3, с. 120–123].

Так серед індивідуальних монографій слід згадати працю В. І. Попика «Ресурси довідкової біографічної інформації: історичний досвід формування, сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (2013), в якій зосереджено увагу на досвіді формування друкованих і електронних ресурсів довідкової біографічної та біобібліографічної інформації в Україні, а також монографію Т. В. Добко «Довідково-бібліографічна діяльність наукових бібліотек Національної академії наук України: становлення та розвиток (XX ст. – перше десятиліття XXI ст.)» (2013), в якій висвітлено становлення та розвиток довідково-бібліографічної діяльності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаніка та інших наукових бібліотек України.

Певною мірою унікальною можна вважати колективну монографію «Академії наук країн Європи», видану у двох книгах у 2012 р. (наклад – 500 прим.), у якій комплексно відображено становлення, структурну організацію та основні напрями наукових досліджень академії наук європейських країн, і в т. ч. української академічної науки.

До 150-річчя Володимира Івановича Вернадського було видано ювілейну серію книг, присвячених життю та діяльності визначного вченого. Їх видання стало можливим завдяки спільній дії різних інституцій НАН України, зокрема Комісії з наукової спадщини академіка В. І. Вернадського, НБУВ, Інституту історії України.

НБУВ брала активну участь у підготовці тому «Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими. Кн. 2. Ч. 1–2. : Листування: Д–Я». Її співробітниками було підготовлено також десятият том: «Бібліографія праць В. І. Вернадського. Література про життя та діяльність». Наклад кожного тому – 1000 прим.

Окремим напрямом слід визначити серію колективних монографій науковців НБУВ з актуальних проблем розвитку національного науково-інформаційного простору, в яких авторами досліджуються питання збереження національного інформаційного суверенітету, протидії зовнішній науково-технічній та економічній експансії, що вийшли накладом по 300 прим. кожне видання: «Національні інформаційні ресурси як інтегративний чинник вітчизняного соціокультурного середовища» (2014), «Національний інформаційний комплекс і його роль у глобальному інформаційному просторі» (2014), «Технології розвитку і захисту національного інформаційного простору» (2015), «Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України» (2015) та ін.

Ряд видань присвячено дослідженню особливостей розвитку вітчизняної соціокультурної сфери: «Інформаційна складова соціокультурної трансформації українського суспільства» (2012), «Тенденції впливу глобального інформаційного середовища на соціокультурну сферу України» (2013), «Інформатизація і модернізація соціокультурної сфери суспільства: взаємодія та розвиток» (2013).

Деякі колективні монографії були присвячені соціальним інформаційним мережам: «Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства» (2013), «Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства» (2014).

Окремим напрямом науково-видавничої діяльності НБУВ є дослідження історико-культурних фондів. Основними видами видань цього блоку є монографії, наукові каталоги, навчальні посібники та публікація пам'яток.

Як приклад можемо навести науковий довідник О. Бугаєвої «Музичне товариство імені М. Д. Леонтовича (1921–1931): біографічний словник» (2015). Значний внесок у вивчення архівної справи внесла І. Клименко «Архів українського мистецтвознавця Б. С. Бутника-Сіверського (1901–1983) у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Біографічне дослідження. Науковий каталог» (2015).

Отже, протягом 2012–2015 рр. до поточного обмінного фонду надійшло 38 024 прим. (126 назв) видань НБУВ.

З огляду на важливість оперативного розповсюдження видань у 2013 р. відділ комплексного формування бібліотечних фондів спільно з відділом обмінно-резервних фондів НБУВ з метою залучення широкого кола партнерів для взаємовигідного обміну документами започаткували випуск науково-інформаційного бібліографічного покажчика «Обмінний фонд Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» [5].

Динаміка наповнення контенту в Покажчику

Рік, випуск (загальна кількість назва	Розділи	Кількість назва	Рік, випуск (загальна кількість назва	Розділи	Кількість назва	Рік, випуск (загальна кількість назва	Розділи	Кількість назва
2013)1	1	127	(2013)1	1	137	2014)1	1	152
(685	2	181	(727	2	89	(738	2	75
	3	199		3	265		3	258
	4	80		4	84		4	109
	5	98		5	98		5	85
				6	54		6	59
2014)1	1	157	2015)1	1	158	2015)1	1	166
(780	2	25	(899	2	70	(876	2	53
	3	269		3	217		3	211
	4	136		4	143		4	162
	6	85		5	117		5	131
	6	42		6	44		6	43
	7	66		7	110		7	110

Перший випуск видання складався із п'яти розділів (685 назв), а нещодавно опублікований другий випуск (2015) [5] містить сім розділів (876 назв): у першому – подано інформацію про видання НБУВ за період 2000–2015 рр.; у другому – презентовано нові надходження до обмінного фонду, одержані за державною цільовою програмою «Українська книга» та проектом «Наукова книга», а також видання, передані установами, авторами, дарувальниками для подальшого розповсюдження серед бібліотек з науковою та культурно-просвітницькою метою; у третьому – видання з обмінного фонду за 2010–2014 рр., що надійшли за вище-згаданими джерелами; у четвертому – представлено видання ретро-спективного обмінного фонду за 1950–2009 рр., що зберігаються у відділі

обмінно-резервних фондів НБУВ; у п'ятому – подано видання, які розшукує НБУВ для поповнення своїх фондів. Оновлено та доповнено шостий розділ, присвячений ювілейній даті – 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка, яку Україна відзначала у 2014 р. У сьомому – презентовано періодичні видання НАН України з обмінного фонду НБУВ за 2010–2015 рр.

У кожному розділі видання представлено за галузями знань. Багатотомні видання, що складаються з томів, частин, випусків тощо, подаються у зведеному бібліографічному описі під одним номером.

Науково-довідковий апарат видання містить іменний покажчик, що суттєво полегшує роботу бібліотечних фахівців та позбавляє кропітких пошуків необхідної інформації. Прізвища авторів, упорядників, редакторів, видатних осіб та ін., згаданих у бібліографічному описі подаються за алфавітом, з посиланнями на сторінку основного тексту.

З електронною версією покажчика можна ознайомитися та зробити замовлення на сайті НБУВ (розділ «Про бібліотеку», рубрика «Співробітництво») www.nbuv.gov.ua/node/502.

Висновки. Отже, в умовах обмеженого фінансування на придбання видань для фондів бібліотек книгообмін є одним із дієвих способів забезпечення необхідною літературою на безоплатній основі і задоволення інформаційних потреб читачів.

Список використаних джерел

1. Білько С. Комплектування фондів НБУВ обов'язковим примірником документів України: шляхи оптимізації / С. Білько, Л. Чайковська // Вісн. Кн. палати. – 2015. – № 2. – С. 15–18.
2. Вакаренко О. Г. Науково-видавнича діяльність Національної академії наук України: 2002–2011 рр. : [монографія] / О. Г. Вакаренко, А. І. Радченко; НАН України. – Київ : Академперіодика, 2013. – 142 с.
3. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Науково-видавнича діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: основні напрями останнього п'ятиріччя / О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Г. І. Ковальчук // Наука України у світ. інформ. просторі. – 2015. – Вип. 11. – С. 120–133.
4. Загальноакадемічна науково-популярна книжкова серія «Наука для всіх» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://akademperiodyka.org.ua/about3.html>. – Назва з екрана.
5. Обмінний фонд Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : бібліографічний покажчик / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ;

уклад. : Л. А. Пестрецова, І. О. Шульга, С. Ю. Брянцева, Т. В. Коваль, В. С. Кабкова, М. Ю. Кузнєцова ; наук. ред. О. П. Бодак – Київ : НБУВ, 2015. – Вип. 2. – 148 с.

6. Про державні цільові програми : закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 25. – Ст. 352.

7. Проблеми розвитку українського книговидавництва, книгорозповсюдження та перспективи підтримки читання в Україні : матеріали парламент. слухань у Верховній Раді України 15 трав. 2013 р. / Верховна Рада України ; Комітет ВР України з питань культури і духовності. – Київ : Парламент. вид-во, 2014. – 224 с.

8. Радченко А. Аналіз проекту «Наукова книга» НАН України / А. Радченко // Вісн. Кн. палати. – 2011. – № 5. – С. 12–13.

9. Радченко А. «Наукова книга. Молоді вчені». Новий книжковий проект НАН України / А. Радченко // Світогляд. – 2010. – № 6. – С. 3.

Стаття надійшла до редакції 22.03.2016 р.

UDC 025.26:021.85:01:001.9(477)

Larysa Pestretsova,

Head of Department, Vernadsky National Library of Ukraine

Iryna Shulha,

Junior Researcher, Vernadsky National Library of Ukraine

Forming of informative stream of exchange fund of vnu and its represented in bibliography

The article analysed the sources of acquisition of current exchange fund for Vernadsky National Library of Ukraine, same as: the state target program «Ukrainian book», which was established in 2005; projects of NASU – «Scientific Book» (2001), «Scientific book. Young scientists» (2009), «Ukrainian scientific book by a foreign language» (2009), «Science for All» (2004) and own publication of the Library. The history of bibliography «Exchange Fund of Vernadsky National Library of Ukraine» presented in this article. The structure and dynamics of content' filling of this scientific and information issue are detailed.

Keywords: exchange fund, publishing, scientific publication, bibliography, book exchange, state program «Ukrainian book», a project of NASU.

УДК 025.26:021.85:01:001.9(477)

Лариса Пестрецова,

зав. отделом Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского

Ирина Шульга,

младш. науч. сотрудник Национальной библиотеки Украины

имени В. И. Вернадского

Формирование информационного потока обменного фонда Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского и его отражение в библиографическом указателе

В статье проанализированы источники комплектования текущего обменного фонда Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского (НБУВ): государственную целевую программу «Украинская книга», которая была создана в 2005 году; проекты НАН Украины – «Научная книга» (2001 г.), «Научная книга. Молодые ученые» (2009 г.), «Украинская научная книга на иностранном языке» (2009 г.), «Наука для всех» (2004 г.), а также издания Библиотеки. Освещена история создания библиографического указателя «Обменный фонд Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского». Детально раскрыта структура и динамика наполнения контента данного научно-информационного издания.

Ключевые слова: обменный фонд, издательская деятельность, научное издание, библиографический указатель, книгообмен, государственная программа «Украинская книга», проект НАН Украины «Научная книга».